

1. Beskriv forskellen på markedsøkonomi, planøkonomi, og blandingsøkonomi.

Markedsøkonomi: er et system, hvor husholdninger og virksomheder bestemmer gennem efterspørgsel, udbud og prisdannelse på markeder, hvad og hvor meget der skal produceres, og hvilke produktionsmetoder der skal anvendes.

udbud og efterspørgelse finder hinanden. eks jeg vil sælge tandbørster, sætter pris til 10 kr. der er ingen der vil købe, sætter så til 5 kr. alle vil købe. de bliver revet væk for hurtigt derfor hæver jeg prisen igen, på den måde finder efterspørgsel og udbud.

Planøkonomi: Er det modsatte af markedsøkonomi. Er et system, hvor staten bestemmer hvor meget en vare skal koste og hvordan den skal produceres og hvad der bliver produceret, og ikke husholdningerne og virksomhederne. Ulemper: Svært at forudsige hvad befolkningen har brug for eller at kvaliteten bliver for lav i forhold til prisen. man har slået prismetanismen ud af drift.

Blandingsøkonomi: Er et kompromis mellem de to systemer. tager udgangspunkt i markedsøkonomien men staten har samtidig indflydelse. Det har vi i Danmark. Staten sørger for de offentlige goder og at det ikke er ulighed derfor betaler vi skat i Danmark. Staten lægger afgifter på diverse varer så prisen bliver højere. man vil eks gerne have folk til at købe mere grønt derfor sætter man en sukkerafgift.

Vare som er tilgængelige for alle kaldes offentlige gode. noget som det er svært at finde ud af hvem der skal betale for, eks veje og gadebelysning.

prismetanismen: markedet styrer produktion og fordeling.

Karteldannelse: arbejder sammen om at sætte priserne højt op. Kunstige høje priser. Er ulovligt.

Liberalister går ind for markedsøkonomi.

Socialister går ind for planøkonomi.

penge bliver mindre værd pga inflation.

2. Beskriv med egne ord penge kredsløbet i (pilene) i figur 15.2.

Det økonomiske kredsløb viser at pengene i Danmark stort set bliver inden for fire instanser - det offentlige (staten og kommunerne og regioner), husholdningen (de enkelte familier), virksomhederne (produktion) og pengeinstitutter (sparekasser og banker) fra husholdning til det offentlige er skatter og afgifter omvendt er det overførselsindkomster. virksomheder til det

Der kan opstå manglende incitament for arbejde hvis lønnen er det samme på alle jobs. på den måde har befolkningen heller ikke lyst til at tage en lang uddannelse.

2. Hvordan kan der omvendt argumenteres for, at høj grad af ulighed bremser den økonomiske vækst?

3. Hvilke politiske partier i Danmark står typisk for den første holdning? Og hvilke argumenterer typisk for den anden holdning?

Den første holdning er liberalistisk (LA,Ø,(Å),V) hellere høj lighed og den anden er socialistisk, hellere høj vækst.

4. Anerkendte økonomiske institutioner - som fx IMF og OECD - er talsmænd for den sidste holdning. Men alligevel ser man ofte det synspunkt fremført, at ulighed er sundt for den økonomiske udvikling. Diskutér mulige årsager til, at ulighed og vækst er begreber, som der er stor uenighed om i den politiske debat.

liberalistisk grundholdning siger at man ikke gider at yde en ekstra indsats hvis ikke man får noget ud af. socialistisk grundholdning siger at arbejdsmarkedet er det vigtigste fællesskab, det giver livskvalitet.

Finanspolitik:

I tider med lavkonjunktur skal der føres en ekspansiv finanspolitik.

I tider med højkonjunktur skal der føres en kontraktiv finanspolitik.

Er en regulering af statens udgifter og indtægter. dvs det er regeringens mulighed for at regulere samfundsøkonomien.

Fastlægges hvert år i finansloven.

det økonomisk samarbejde. i dag beskæftiger eu sig med bl.a. lovgivninger. i forhold til resten af verden har eu indsatsstyrker som bla. indsatsstyrker. grundprincip i eu er nærhedsprincippet.

Det Europæiske Råd

Består af stats- og regeringslederne fra EU's medlemslande og Kommissionens formand. Altså Danmarks tilfælde er det statsministeren.

Møderne i rådet kaldes for EU's topmøder. Alle i rådet skal være enige før en beslutning tages. Det Europæiske Råd lægger de overordnede linjer for EU og diskuterer de store spørgsmål på EU's dagsorden. F.eks. om nye lande skal optages, om traktaterne skal ændres, og hvordan EU skal se ud i fremtiden.

- bestemmer de overordnede linjer for EU's udvikling.

EU-kommissionen

Det er kun Kommissionen, der kan foreslå love og regler for hele EU. Den sender forslagene til Europa-Parlamentet og Ministerrådet. Kommissionen består af en kommissær fra hvert medlemsland - 28 i alt, der sidder for 5 år ad gangen. Selv om kommissærerne udpeges af medlemslandenes regeringer, må de ikke modtage ordrer fra deres hjemland.

- arbejder for EU's fælles interesser
- stiller forslag til ny lovgivning
- kontrollerer, at medlemslandene overholder EU's love og regler.

Europa-Parlamentet

Er den eneste af EU's institutioner, hvor medlemmerne er direkte valgt af EU's borgere. Europa-Parlamentet er med til at bestemme på de fleste områder, hvor nye EU-love og regler direkte berører os som borgere. På de områder vedtager Europa-Parlamentet og Ministerrådet EU's love og regler sammen. Europa-Parlamentet fører også kontrol med Kommissionen, f.eks. godkender det den nye Kommission, når medlemslandene har udpeget kommissærerne. Europa-Parlamentet kontrollerer også EU's årlige regnskab og vedtager EU's budget sammen med Ministerrådet.

præsidenten i at lave nogle nye love og omvendt. det meste indenrigspolitik foregår i de enkelte stater, så det er ikke noget som Præsidenten har med at gøre.

indirekte valg, hvor man stemmer på valgmænd.

(i USA) flertalsvalg i enkeltmandskredse- den kandidat, der får flest stemmer i den enkelte kreds, er valgt, mens alle andre stemmer i kredsen går tabt. Winner takes it all. det vil sige at præsidenten får hele staten. det betyder mere at vinde florida end at vinde ohio fordi der er flere valgmænd i florida, der skal være 250.

(i DK) forholdstalsvalg - hvis man fx får 7% af landets stemmer, så skal de også have 7% af mandaterne i folketetinget.

forklaringen på at de har det system: det fokuserer også på de små stater (svingstaterne) og at de store stater ikke er får magtfulde.

parlamentarisme: statsministeren og partiet må ikke have et flertal imod sig i Folketinget.

Præsidentialisme: præsident kan godt have et flertal imod sig i kongressen.

valg ellers i USA: staterne stemmer om diverse love fx skal der være dødsstraf.

der er valg hvert andet år i kongressen, hvoraf en tredjedel af senatet bliver skiftet ud, de må kun sidde i 6 år.

De stemmer også om guvernørposten i ca. 12 stater.

de har primærvalg, hvor der skal vælges republikanernes og demokraternes kandidater. de amerikanske vælgere skal registrere sig til om de er republik eller demokrat. de skal derfor stemme det som de er registreret som til primærvalg. til præsidentvalget må de selv bestemme om de stemmer republikansk eller demokratisk.

repræsentanternes hus har 435 medlemmer.

første tirsdag efter første mandag i oktober er der præsidentvalg.

7. Hvorfor har medier ret til at beskytte deres kilder?

8. Hvorfor skal vidner normalt oplyse navn og adresse?

det skal ikke være et hemmeligt og skjult vidne. de er nødt til at vide hvem du er, så du ikke er anonym og en hvilken som helst person.

Bevisbyrde: Den part, der har bevisbyrden, skal føre bevis for sin version af hændelsesforløbet for at vinde sagen.

Bevisvægt: Et udtryk for, at ikke alle beviser vejer lige tungt.

Dokumentbeviser: Alle beviser, der findes i papirform.

Partsforklaring: Den forklaring, som afgives af sagsøger og sagsøgte personligt. Det er frivilligt, om sagsøger og sagsøgte vil afgive forklaring, men hvis de gør, skal de tale sandt.

Strafferetlig tavshedspligt: Visse faggrupper kan straffes efter straffeloven for at videregive oplysninger fra deres arbejdsliv.

Syn og skøn: Procedure for en sagkyndig besigtigelse, undersøgelse og vurdering af genstande, som indgår i en retssag. Munder ud i en skønsrapport, som indgår i sagen. Skønsmanden kan også afgive forklaring under retssagen.

Vidneforklaring: Forklaring fra alle andre end sagens parter.

1. Hvor og hvornår foregår hændelsen?	hændelsen foregår udenfor på en gade og i en slags baggård. næstved. midt på dagen. efterår
1. Møder ofret andre end gerningsmanden?	jo der går en person forbi hende.

De roller, som er i overensstemmelse med omgivelsernes forventninger, skal man tage på sig. Man påtager sig en rolle når man vokser op. Man kan gå langt for at opretholde den rolle. man finder rollerne ud fra hvad man forventer af en og hvad andre forventer, imitation. Man kommer ind i kvinderoller og manderoller.

2. Hvordan beskriver Mead forskellen på "The I" og "The me"?

The I er det handlende jeg. (ikke generaliseret) som spæd. Her har man ikke udviklet sig på den måde at man ikke tænker over tingene, man forstår ikke ironi. The I handler kun om at man handler. (hvis man fx kommer til et andet land og ikke ved noget som helst om kulturen, så har man på en måde et nyt I fordi man skal finde ud af hvordan man gør i dette land, men samtidig så er det ikke det oprindelige I, fordi man har lært hvordan man skal agere osv.

The me er det iagttagende, erkendende og vurderende jeg. (generaliseret) (her reflekterer man over hvem man er osv.) Som teenager og voksen. Reflekterer over at det er sådan at man skal gøre. det starter med I og udvikler sig til me.

generaliseret anden fx rollen som lære og rollen som elev (en stilling/kategori). Man begynder at se sig selv udefra.

3. Hvordan sammenligner Goffman vores interaktion med andre mennesker med et rollespil?

Han snakker om vores ansigt som et spil. Man kan over- eller underspille sit ansigt i forskellige situationer for at opnå en bestemt virkning.

Vi spiller roller overfor andre. Det er ikke falske personligheder, det er bare forskellige sider af os selv.

Frontstage: man er på scenen backstage: her er man ikke på på sammen måde, her kan man slappe af og på en måde være sig selv, selvom at man ikke nødvendigvis er falsk når man er på frontstage. Det skal helst ikke fremstå som et skuespil selvom at han mener at det er det. Man er på en måde frontstage hele tiden pga. sociale medier. (netop sammenlignet med teater og ikke film pga. publikummet fordi de dømmes ud fra ens roller. Man tilpasser sine handlinger i forhold til ens publikum. Hvis ikke man kan se publikummet så ved man jo ikke hvordan man skal snakke, der er forskel på at snakke med sin mor og sine venner.

4. Hvilken betydning har grupper for individets identitetsdannelse?